

Tilapäisen valiokunnan esitys valtuustolle / Hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön vastaaminen

Kunnanhallitus 17.08.2026 § 247
60/00.01.03/2026

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää: 1) merkitä valituksen tiedoksi 2) todeta, että se yhtyy valtuuston 15.6.2026 § 45 päätökseen 3) esittää lausuntonaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle liitteenä olevan lausunnon.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin
Käsittely	Tarja Kallio ja Heidi Karnaattu jääväsivät itsensä ja poistuivat kokouksesta esteellisenä pykälän käsittelyn ajaksi 17:02-17:04
Perustelut	Pelkosenniemen kunnanvaltuuston on kokouksessaan 15.6.2026 § 45 käsitellyt tilapäisen valiokunnan esityksen ja päättänyt seuraavaa: 1. Todeta, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on menettänyt valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvitykseen perustuvan kokonaisarvion perusteella liitteenä olevassa raportissa mainituin perusteluin. 2. erottaa kuntalain 34.2 §:n nojalla kunnanhallituksen puheenjohtajiston kunnanhallituksen jäsenyydestä 3. että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 1. ja 2. osalta kokouksessa ennen uusien luottamushenkilöiden valintaa. 4. Täydentää kunnanhallitusta kahdella jäsenellä ja kahdella henkilökohtaisella varajäsenellä seuraavasti: Varsinaiseksi jäseneksi Vilma Ohrankämmen ja hänelle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Senna Lappalainen, varsinaiseksi jäseneksi Timo Tossavainen ja hänelle varajäseneksi Markku Kallio. 5. Valita kunnanhallituksen puheenjohtajaksi Timo Tossavainen ja varapuheenjohtajaksi Eeva Airaksen jäljelle olevaksi toimikaudeksi 2025–2027. 6. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän kohtien 3–5 osalta kokouksessa. Laura Lakso on jättänyt asiassa 18.6.2026 päivätyyn kunnallisvalituksen Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle. Lisäksi valittaja on toimittanut lisäselvityksen 22.6.2026. Valituksessa vaaditaan, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus: 1. Kumoo Pelkosenniemen kunnanvaltuuston päätöksen 15.6.2026 § 45 kokonaisuudessaan; 2. Toteaa päätöksen syntyneen virheellisessä järjestyksessä ja lainvastaisesti; 3. Palauttaa asian Pelkosenniemen kunnalle uudelleen valmisteltavaksi; 4. Määrää päätöksen täytäntöönpanon keskeytettäväksi asian käsittelyn ajaksi tai kieltää päätöksen täytäntöönpanon; 5. Käsittelee tämän asian ja täytäntöönpanon keskeytysvaatimuksen erittäin kiireellisenä kunnan päätöksenteon halvaantumisen ja oikeusvarmuuden vaarantumisen vuoksi; 6. Velvoittaa Pelkosenniemen kunnan korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti myöhemmin yksilöitävän laskun mukaisesti korkolain mukaisine viivästyskorkeineen.

Hallinto-oikeus pyytää kunnanhallitusta hankkimaan valtuuston lausunnon oheisen valituksen johdosta tai, jos se hallintosäännön mukaan on mahdollista, antamaan lausunnon oheisen valituksen johdosta 17.8.2026 mennessä. Kokousaikataulun vuoksi hallinto-oikeus on myöntänyt pyydettyä lisäaikaa 21.8.2026 saakka.

Pelkosenniemen kunnan hallintosäännön § 22 kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta kohta 7. mukaisesti kunnanhallitus päättää lausunnon antamisesta kunnanvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen kunnanhallituksen voidessa yhtyä valtuuston päätökseen

Esityslistan liitteenä on lausuntopyyntö, valitus ja siihen täydennys sekä esitys kunnanhallituksen lausunnoksi.

Valmistelija	vt. kunnanjohtaja
Esittelijä	Vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Kunnanvaltuusto 15.06.2026 § 45

Tilapäisen valiokunnan esitys

Tilapäinen valiokunta esittää valiokunnan raportin valtuustolle (Liite 1) ja esittää raportin perusteella valtuustolle, että valtuusto päättää:

1. Todeta, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on menettänyt valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvitykseen perustuvan kokonaisarvion perusteella liitteenä olevassa raportissa mainituin perusteluin.
2. erottaa kuntalain 34.2 §:n nojalla kunnanhallituksen puheenjohtajiston kunnanhallituksen jäsenyydestä
3. että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 1. ja 2. osalta kokouksessa ennen uusien luottamushenkilöiden valintaa.
4. Täydentää kunnan hallitusta kahdella jäsenellä ja kahdella henkilökohtaisella varajäsenellä.
5. Valita kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan jäljelle olevaksi toimikaudeksi 2025–2027.
6. Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 3–5 osalta kokouksessa.

Päätös

Valtuusto päätti:

1. Todeta, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on menettänyt valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvitykseen perustuvan kokonaisarvion perusteella liitteenä olevassa raportissa mainituin perusteluin.
2. erottaa kuntalain 34.2 §:n nojalla kunnanhallituksen puheenjohtajiston kunnanhallituksen jäsenyydestä
3. että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 1. ja 2. osalta kokouksessa ennen uusien luottamushenkilöiden valintaa.
4. Täydentää kunnanhallitusta kahdella jäsenellä ja kahdella henkilökohtaisella varajäsenellä seuraavasti: Varsinaiseksi jäseneksi Vilma Ohrankämmen ja hänelle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Senna Lappalainen, varsinaiseksi jäseneksi Timo Tossavainen ja hänelle

varajäseneksi Markku Kallio.

5. Valita kunnanhallituksen puheenjohtajaksi Timo Tossavaisen ja varapuheenjohtajaksi Eeva Airaksen jäljelle olevaksi toimikaudeksi 2025–2027.

6. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän kohtien 3–5 osalta kokouksessa.

Käsittely

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja selosti tilapäisen valiokunnan työskentelyä ja sen raporttia.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja piti puheenvuoron.

Laura Lakso esitti, että tilapäisen valiokunnan raporttia ja luottamusta ei käsitellä tässä kokouksessa ja asia palautetaan valmisteluun. Perusteluina hän esitti, että tilapäinen valiokunta ei ole toiminut valtuuston toimeksiannon mukaisesti ja kaikkia asianosaisia ei ole kuultu. Johanna Jaakkola kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että kun on tehty esitys asian palauttamiseksi valmisteluun, asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestys siten, että asian käsittelyn jatkaminen on JAA ja Lakson esitys asian palauttaminen valmisteluun on EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen:

Annettu yhteensä kolmetoista (13) ääntä

JAA yhdeksän (9) ääntä: Airas Eeva, Kankaanranta Markku, Karnaattu Heidi, Luoma-aho Tero, Nenonen Kati, Poikela Marko, Taipola Piia, Tossavainen Timo, Uusitalo Janne.

EI neljä (4) ääntä: Jaakkola Johanna, Kallio Tarja, Lakso Laura, Kallio Markku

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä jatketaan.

Tarja Kallio, Laura Lakso, Johanna Jaakkola ja Markku Kallio jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen

Tarja Kallio esitti, että (kohta 1): Valtuusto toteaa, että kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole menettänyt luottamusta.

Johanna Jaakkola ja Laura Lakso kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, on syytä äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestys siten, että tilapäisen valiokunnan pohjaesitys on JAA ja Kallion esitys on EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen:

Annettu yhteensä kolmetoista (13) ääntä

JAA yhdeksän (9) ääntä: Airas Eeva, Kankaanranta Markku, Karnaattu Heidi, Luoma-aho Tero, Nenonen Kati, Poikela Marko, Taipola Piia, Tossavainen Timo, Uusitalo Janne.

EI neljä (4) ääntä: Jaakkola Johanna, Kallio Tarja, Lakso Laura, Kallio Markku

Puheenjohtaja totesi, että kunnanvaltuuston päätökseksi tulee tilapäisen valiokunnan pohjaesitys kohta 1.

Johanna Jaakkola esitti, että (kohta 2) puheenjohtajistoa ei eroteta. Perusteluin hän käyttää Tarja Kallion jättämää eriävää mielipidettä

tilapäisen valiokunnan kokouksessa. Tarja Kallio ja Laura Lakso kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, on syytä äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestys siten, että tilapäisen valiokunnan pohjaesitys on JAA ja Jaakkolan esitys on EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen:

Annettu yhteensä kolmetoista (13) ääntä

JAA yhdeksän (9) ääntä: Airas Eeva, Kankaanranta Markku, Karnaattu Heidi, Luoma-aho Tero, Nenonen Kati, Poikela Marko, Taipola Piia, Tossavainen Timo, Uusitalo Janne.

EI neljä (4) ääntä: Jaakkola Johanna, Kallio Tarja, Lakso Laura, Kallio Markku

Puheenjohtaja totesi, että kunnanvaltuuston päätökseksi tulee tilapäisen valiokunnan pohjaesitys kohta 2.

Laura Lakso, Tarja Kallio ja Johanna Jaakkola ja Markku Kallio jättivät päätöksestä eriävän mielipieet

Kunnanvaltuusto piti kokoustauon pykälän käsittelyn aikana 16:44-16:57 Pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa päätösesityksen kohdan 3 mukaisesti.

Tero Luoma-aho esitti:

Kunnanhallituksen jäseneksi Vilma Ohrankämmen ja hänelle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Senna Lappalainen

Kunnanhallituksen jäseneksi Timo Tossavainen ja hänelle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Markku Kallio

Johanna Jaakkola esitti:

Kunnanhallituksen jäseneksi Laura Lakso ja hänelle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Annika Kostamo

Puheenjohtaja totesi, että on toisistaan poikkeavat esitykset, joten asiasta tulee järjestää vaali.

Laura Lakso esitti suhteellista vaalia. Puheenjohtaja tiedusteli, että kuinka moni kannattaa suhteellista vaalia. Markku Kallio, Tarja Kallio, Johanna Jaakkola ja Laura Lakso kannattivat esitystä. Puheenjohtaja totesi, että suhteellinen vaali ei saanut riittävästi kannatusta.

Lakso esitti, että vaali suoritetaan suljetuin lipuin.

Puheenjohtaja totesi, että järjestetään vaali suljetuin lipuin niin, että äänestyslipukkeeseen kirjoitetaan kahden jäsenen ja heille varajäsenen nimet.

Suoritettiin vaali suljetuin lipun aakkosjärjestyksessä.

Pöytäkirjantarkastajat toimivat äänten laskijoina.

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen:

Yhdeksän ääntä (9): Vilma Ohrankämmen, varajäsen Senna Lappalainen

Yhdeksän ääntä (9): Timo Tossavainen, varajäsen Markku Kallio

Neljä ääntä (4): Laura Lakso, varajäsen Annika Kostamo.

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallitukseen tulee valittavaksi jäseneksi

Vilma Ohrankämmen ja hänelle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Senna Lappalainen sekä jäseneksi Timo Tossavainen ja hänelle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Markku Kallio

Tero Luoma-aho esitti, että kunnanhallituksen puheenjohtajaksi valitaan Timo Tossavainen ja varapuheenjohtajaksi Eeva Airas. Puheenjohtaja totesi, että ei ole muita esityksiä, joten valtuuston päätökseksi tulee Luoma-ahon esitys.

Kunnanvaltuusto piti kokousta 17:15-17:33

Muutoksenhaku Päätöksestä voi hakea muutosta kuntalain 135 §:n mukaisesti kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Tilapäinen valiokunta 09.06.2026 § 47

Päätösesitys Annetaan kokouksessa

Päätös Tilapäinen valiokunta esittää valiokunnan raportin valtuustolle (Liite 1) ja esittää raportin perusteella valtuustolle, että valtuusto päättää:

1. Todeta, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on menettänyt valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvitykseen perustuvan kokonaisarvion perusteella liitteenä olevassa raportissa mainituin perusteluin.
2. erottaa kuntalain 34.2 §:n nojalla kunnanhallituksen puheenjohtajiston kunnanhallituksen jäsenyydestä
3. että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 1. ja 2. osalta kokouksessa ennen uusien luottamushenkilöiden valintaa.
4. Täydentää kunnan hallitusta kahdella jäsenellä ja kahdella henkilökohtaisella varajäsenellä.
5. Valita kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan jäljelle olevaksi toimikaudeksi 2025–2027.
6. Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 3–5 osalta kokouksessa.

Käsittely Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja toi kokoukseen seuraavan päätösesityksen:

Tilapäinen valiokunta esittää valiokunnan raportin valtuustolle (Liite 1) ja esittää raportin perusteella valtuustolle, että valtuusto päättää:

1. Todeta, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on menettänyt valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan selvitykseen perustuvan kokonaisarvion perusteella liitteenä olevassa raportissa mainituin perusteluin.
2. erottaa kuntalain 34.2 §:n nojalla kunnanhallituksen puheenjohtajiston kunnanhallituksen jäsenyydestä
3. että pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 1. ja 2. osalta kokouksessa ennen uusien luottamushenkilöiden valintaa.
4. Täydentää kunnan hallitusta kahdella jäsenellä ja kahdella henkilökohtaisella varajäsenellä.
5. Valita kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan jäljelle olevaksi toimikaudeksi 2025–2027.
6. Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän kohtien 3–5 osalta kokouksessa.

Tarja Kallio esitti, että puheenjohtajistoa ei eroteta. Esitys raukesi kannattamattomana.

Tarja Kallio jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Perustelut

Pelkosenniemen kunnanvaltuusto päätti 8.4.2026 § 18 että se asettaa keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan valmistelevaan hallituksen puheenjohtajiston erottamista.

Kuntalain 34.2 §:n mukaan valtuusto voi erottaa valtuuston ja valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamis päätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Säännöksellä pyritään turvaamaan toimielinten tehokas työskentely ja korostamaan puheenjohtajan vastuuta.

Kuntaliiton tulkinta säännöksestä on se, että puheenjohtajiston erottamis päätös tarkoittaa puheenjohtajiston erottamista toimielimestä. Toimielimeen valitaan uudet jäsenet erotettujen puheenjohtajistoon kuuluneiden tilalle. Myös puheenjohtajistoon kuullut voi tulla valituksi uudelleen jäseneksi. Tämän jälkeen toimielimen jäsenistä valitaan puheenjohtajisto

Tilapäinen valiokunta on valtuuston keskuudestaan oman päätöksentekonsa valmistelemista varten asettama erityinen valmisteluelin luottamuksen arviointia ja erottamista koskevissa asioissa. Kun luottamushenkilön erottamista koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, joka on valmisteltava asia. Tilapäinen valiokunta ei arvioi asian oikeudellisia kysymyksiä vaan ainoastaan mahdollista poliittista epäluottamusta. Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteita.

Hallintolain 6. luvun 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua Mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Tilapäinen valiokunta on kuullut asiaan liittyen valtuustoryhmien puheenjohtajat kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtajan sekä pyytänyt vastineen kunnanhallituksen puheenjohtajalta ja varapuheenjohtajalta (Liite 1).

Selvitystyön lopputuloksena tilapäinen valiokunta antaa päätösesityksen valtuustolle. Erottamis päätös on perusteltava ja siinä on mainittava, mihin luottamuspula perustuu.

Kuntalain 40 §:n mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Kunnanhallituksen puheenjohtajan muista tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittava kuntalain 105 §:n mukaan samassa vaalitoimituksessa. Vaalissa tulevat valituksi henkilöt, jotka ovat saaneet eniten ääniä. Vaali voidaan kuntalain 105 §:n mukaan vaatia toimitettavaksi suhteellisenä.

Kuntalain 79 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan, kunnes toimeen on valittu toinen henkilö. Erotettujen luottamushenkilöiden tilalle valitaan välittömästi samassa valtuuston kokouksessa uudet henkilöt. Erottamis päätöksen osalta valtuuston pöytäkirja on syytä tarkistaa kokouksessa heti päätöksenteon jälkeen ennen uusien luottamushenkilöiden valintaa.

Tilapäisen valiokunnan raportti oheisliitteenä, joka julkaistaan valiokunnan päätöksellä.